

MALALTIES DE TRANSMISSIÓ SEXUAL

Què són les malalties de transmissió sexual?

Les malalties de transmissió sexual són aquelles que es transmeten a través del contacte íntim que ocorre durant les relacions sexuals. Existeixen múltiples tipus d'infeccions, algunes es curen fàcilment i altres requereixen estudis i tractaments perllongats. La infecció pel virus de la immunodeficiència humana (VIH) és una d'aquestes infeccions.

Com sé si tinc una malaltia de transmissió sexual?

Moltes persones que tenen alguna malaltia de transmissió sexual no tenen cap símptoma però poden transmetre la malaltia. Si hem tingut relacions sexuals de forma no protegida, cal consultar el nostre metge.

Cal consultar també si ens surt pus per la uretra o el recte, o el flux vaginal és més dens i olorós, si ens surt una nafra o berrugues als genitals, si tenim els ganglis engonals inflamats, o si sentim picor intens especialment als genitals.

Com puc prevenir les malalties de transmissió sexual?

És fonamental l'ús del preservatiu o condó, que cal que sigui utilitzat des del primer contacte íntim i també en el sexe oral. Cal recordar que el preservatiu no ens protegeix completament de certes malalties com la sarna o les berrugues genitals. Si és usat adequadament, la protecció és complerta en el cas del VIH.

Tipus de malalties de transmissió sexual

La sífilis

La sífilis és una malaltia causada per una espiroqueta que penetra per la pell o mucoses durant les relacions sexuals. En el punt d'entrada, a les 3 setmanes, apareix una llaga dura que no fa mal i que cura espontàniament i sense deixar cicatriu en unes 3 setmanes. Aquesta llaga pot trobar-se als genitals externs però pot passar desapercebuda si es localitza dins del recte o dins la vagina. Al cap d'un o dos mesos, la sífilis torna a aparèixer i surten taques a tot el cos, també als palmells i les plantes dels peus. Aquesta erupció també es cura sola. Ara bé, la sífilis es queda en estat latent i pot reaparèixer posteriorment i ocasionar símptomes greus com meningitis o mielitis (afectació de la medul·la espinal). Pot ocasionar problemes greus si la infecció es produeix en la dona embarassada, ja que pot aparèixer l'anomenada sífilis congènita en el nounat, que ocasiona símptomes greus i fins i tot la mort. El seu diagnòstic es realitza amb un senzill anàlisi de sang. El tractament antibiòtic disponible és altament efectiu.

La gonorrea i la clamídia

La gonorrea i la clamídia ocasionen el que anomenem uretritis, rectitis o cervicitis, que vol dir inflamació del recte, o de la uretra en el cas de l'home o del coll uterí en el cas de la dona. Apareix típicament un flux semblant a pus, que és més abundant en la gonorrea. Pot sortir tenyit de sang. Se sol acompanyar de picor a l'orinar o dolor al defecar. En les dones, com que poden passar desapercebudes, poden causar problemes d'infertilitat en el futur. Pel seu diagnòstic només cal analitzar el pus. Disposem de tractament antibiòtic efectiu.

L'herpes genital

L'herpes genital consisteix en la infecció per un virus, el virus de l'herpes, de la pell genital (ja sigui els genitals externs o les natges). És molt freqüent i ocasiona l'aparició de butllofes doloroses en una àrea d'aquestes zones. La seva aparició és recurrent. El diagnòstic és senzill si es reconeixen les lesions. En casos atípics es pot recórrer a tècniques especials com el cultiu viral o la detecció d'antígens vírics. Per bé que no disposem de tractament curatiu, el vostre metge us oferirà tractament en forma de pastilles i

cremes secants. Si teniu episodis molt freqüents o molt molestos de reactivació de l'herpes, podeu utilitzar una medicació diària que redueix la seva freqüència d'aparició, és l'anomenat tractament supressiu.

Els condilomes

Els condilomes són les berrugues genitals. Les ocasionen virus de la família del papilomavirus, dels quals existeixen més de 100 tipus diferents i la seva infecció és extraordinàriament freqüent. Alguns tipus ocasionen les berrugues vulgars de les mans i dels peus. Altres tipus ocasionen les berrugues genitals. Certs tipus són capaços d'ocasionar alteracions en les cèl·lules que infecten, és a dir, s'han implicat en la gènesi del càncer de coll d'úter, però aquests tipus són poc freqüents. Si advertiu que teniu berrugues cal que consulteu el vostre metge, ja que cal diferenciar les berrugues d'altres lesions que apareixen als genitals, com es mol·luscums, els quists, les hemorroides, etc. No cal fer estudis especials pel seu diagnòstic excepte en casos molt especials. Recomanarem sempre a les dones que segueixin els controls ginecològics habituals (la citologia o Papanicolau anual). Existeixen nombrosos tractaments disponibles, que en cada cas poden variar depenent de la grandària de les berrugues, la seva localització o del vostre estat de les defenses. El tractament sol eliminar les berrugues però no cura la infecció per la qual cosa poden reaparèixer en qualsevol moment.

La tricomoniasi

La infecció per tricomonas s'anomena tricomoniasi i està produïda per un protozou. Ocasiona una malaltia de transmissió sexual molt freqüent, que afecta més a dones joves que a homes. En les dones, apareix un flux vaginal semblant a pus, que pot adquirir un color verdós, i amb una olor fètida. Poden existir molèsties en les relacions sexuals i pot existir inflamació de la vulva. Hi ha dones que no tenen símptomes i són diagnosticades després de practicar-se la citologia anual. En homes, pot ocasionar irritació del glans, i més rarament, prostatitis o epididimitis. L'estudi del flux vaginal posa en evidència la infecció. Disposem de tractament efectiu, en forma de cremes vaginals o pastilles.

Virus de la Immunodeficiència humana (VIH)

La infecció pel virus de la immunodeficiència humana o VIH es produeix en casos de:

- Contacte sexual amb algú infectat
- Compartir agulles o xeringues amb algú infectat o bé entrar en contacte amb material infectat (punxar-se amb una agulla, tenir contacte de pell oberta o lacerada amb semen infectat o restes de sang)
- Rebre sang infectada en una transfusió (en el nostre medi aquest risc és pràcticament nul)
- Dones embarassades infectades, que el poden transmetre al fetus durant l'embaràs, el part o en la fase d'alletament

El virus del VIH no es transmet pel contacte directe de pell amb pell, ni per les abraçades ni petons, ni per compartir gots.

La infecció és asimptomàtica durant un llarg període de temps. Durant aquesta fase no existeix cap senyal de la infecció però el virus roman dins del cos per la qual cosa podem contagiar altres persones. Els símptomes apareixen quan disminueixen les defenses, al cap d'anys, fet que provoca que s'adquireixen infeccions més greus i més freqüents del que seria esperable per l'edat del pacient (pneumònies, tuberculosi, herpes, candidiasi). Apareixen també infeccions rares, com infeccions per fongs (criptococosi) o paràsits (toxoplasmosi). Anomenem SIDA a la síndrome de la immunodeficiència adquirida, és la fase avançada de la malaltia caracteritzada per l'aparició de múltiples infeccions. El diagnòstic de la infecció es pot realitzar a través d'anàlisi de sang o orina. Podem utilitzar diferents tècniques pel seu diagnòstic: algunes es basen en la detecció d'anticossos (test d'ELISA, Western-Blot) i altres en la detecció directa del virus (tècnica de PCR). Des del moment de la infecció fins a l'aparició dels anticossos poden passar fins a 3 mesos; és el que anomenem període finestra durant el qual només podem diagnosticar la infecció per la tècnica de PCR (o quantificació de càrrega viral).

Els tractaments que disposem actualment són efectius en evitar la disminució de les defenses, i per tant, es comencen a donar quan es detecta la seva baixada o quan apareixen les infeccions esmentades. Els tractaments s'han de seguir de forma estricta ja que si els deixem sense control mèdic podem ocasionar que el virus que ens infecta es torni resistent, fet que dificultarà tractaments posteriors. De moment no es disposa de tractament curatiu ni vacuna efectiva.

La prevenció de la infecció és importantíssima. Actualment, a Catalunya, les noves infeccions es produeixen a través de les relacions sexuals no protegides, tant heterosexuales com homosexuals, i en l'ús de drogues injectades amb xeringues reutilitzades. Insistim, per tant, en l'ús del preservatiu ja que molta gent desconeix que n'és portador i per tant que pot transmetre la infecció.

Altres infeccions potencialment transmeses per contacte sexual

Algunes infeccions bacterianes, fúngiques (llevats) o víriques (algunes formes d'hepatitis) poden també ocasionalment transmetre's per les relacions sexuals.